

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

ООК 14 Логопедія: інтегрований курс
ООК 14.01 Науково-теоретичні основи логопедії
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

<p>Науково-педагогічні працівники</p> 	<p>Гаврилова Наталія Степанівна Посада: професор кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: кандидат психологічних наук Вчене звання: професор Е-mail викладача: havrylova@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/havrylova-nataliia-stepanivna/ Контактний тел. 0632452082</p>
	<p>Мілевська Олена Павлівна Посада: доцент кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: olena.milevska@kpnu.edu.ua Профайл викладача: http://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/milevska-olena-pavlivna/ Контактний тел. (03849)75658</p>
<p>Е-mail кафедри</p>	<p>kaflogoped@ukr.net, kaflogoped@kpnu.edu.ua</p>
<p>Освітньо-професійна програма</p>	<p>Спеціальна освіта (Логопедія)</p>
<p>Спеціальність</p>	<p>А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)</p>
<p>Спеціалізація</p>	<p>А6.01 Логопедія</p>
<p>Галузь знань</p>	<p>А Освіта</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>перший (бакалаврський)</p>
<p>Статус освітнього компонента (ОК)</p>	<p>Освітній компонент професійної підготовки</p>
<p>Сторінка курсу в MOODLE:</p>	<p></p>
<p>Консультації</p>	<p>Згідно графіку консультації, що розміщено на сайті кафедри логопедії та спеціальних методик. https://logo.kpnu.edu.ua/dokumentatsiia/hrafik-konsultatsij/</p>

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ		
Міждисциплінарні зв'язки	«Анатомія, фізіологія, патологія дітей з валеологією», «Основи невро- та психопатології», «Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення», «Психологія осіб з порушеннями мовлення»	
Мова викладання	українська	
Обсяг дисципліни		
Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2	2
Семестри вивчення	3	3
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	60	12
Лекційні заняття	20	4
Практичні заняття	20	4
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	20	4
Самостійна та індивідуальна робота	60	108
Форма підсумкового контролю	3 семестр – залік	3 семестр – залік
Анотація курсу.	<p>Програма вивчення ОК «Науково-теоретичні основи логопедії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Спеціальна освіта (Логопедія)» напряму підготовки (спеціальності) А6 Спеціальна освіта.</p> <p>Тип дисципліни: цикл професійної та професійно-практичної (професійно-орієнтованої) підготовки, дисципліна професійно-педагогічної підготовки (нормативна).</p> <p>Предметом вивчення ОК є теоретичні, методологічні, анатомо-фізіологічні, нейропсихологічні, лінгвістичні та психолого-педагогічні основи логопедії, закономірності нормо-типового мовленнєвого розвитку, етіологія та класифікації порушень мовлення у дітей і дорослих.</p> <p>ОК є складовою об'єднаного циклу освітніх компонентів «Логопедія: інтегрований курс». Він покликаний закласти базис необхідний для розуміння що включає у себе логопедія як наука.</p> <p>Його вивчення базується на знаннях з анатомії та фізіології органів слуху та мовлення, невропатології, психодіагностики, нейропсихології, психолінгвістики, лінгвістики, вікової та загальної психології.</p>	
Мета і завдання курсу	<p>Метою викладання ОК «Науково-теоретичні основи логопедії» є – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань про методологічні, анатомо-фізіологічні, нейропсихологічні, лінгвістичні та психолого-педагогічні основи логопедії, закономірності нормо-типового мовленнєвого розвитку, етіологія та класифікації порушень мовлення у дітей і дорослих.</p> <p>Мета практичних занять – закріплення наукових знань,</p>	

	<p>одержаних під час лекцій, аналіз інформації засвоєної здобувачами вищої освіти під час самостійного опрацювання додаткових наукових джерел і посібників; вивчення здобувачами вищої освіти сучасних підходів щодо систематизації та класифікації порушень мови, мовлення і комунікації у дітей та дорослих.</p> <p>Метою проведення лабораторних занять є формування у здобувачів вищої освіти практичних вмінь з проведення вивчення та оцінювання стану мовленнєвого розвитку у дітей і дорослих.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Науково-теоретичні основи логопедії” є формування у них глибокого розуміння понять: “порушення мовлення”, “порушення мови”, “порушення навиків комунікації”, “порушення темпу мовлення”, “фонетичне порушення мовлення”, “фонологічне порушення мовлення”, “системне порушення мовлення”, “затримка мовленнєвого розвитку”, “порушення ритму мовлення”, “порушення інтонаційно-мелодійних складових мовлення”, “порушення письма”, “порушення читання”. Вміння репродуктивно відтворювати знання, робити перенос на аналогічні ситуації у практиці, творчо підходити до аналізу порушень мовлення у дітей та дорослих.</p>
ФОРМАТ КУРСУ	
Форми та види проведення навчальних занять	лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота, що враховує виконання здобувачами індивідуальних завдань.
Методи та форми контролю	<p><u>Методи контролю:</u> опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, результати аналізу відеоматеріалів, вирішення проблемних кейсів, модульна контрольна робота, тести для допуску до заняття, залік, іспит.</p> <p><u>Форми контролю:</u> розробка презентацій, програм, індивідуальних або групових проєктів, конспекти лекційних занять та самостійного аналізу науково-теоретичних джерел, протоколи обстеження мовлення та пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення, логопедичні заняття складені відповідно запропонованої тематики та з урахуванням структури порушення мовлення, етапу роботи з дитиною та мети проведення логопедичної роботи.</p>
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Технічне комп’ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів: дидактичних матеріалів для діагностики порушень мовлення у дітей, відеозразки результатів вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, презентації супроводу лекційних занять.
Індивідуальні завдання	Вивчення наукової літератури з предмету. Написання рефератів. Розробка презентацій. Відео чи аудіо звіти за результатами виконання практичних завдань.
Інтегральна компетентність (ІК) Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>ІК - Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК – 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній</p>

системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК – 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК – 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК – 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК – 6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК – 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК – 8 Здатність працювати в команді.

ЗК – 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

СК – 3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК – 4 Здатність планувати та організувати освітньо- корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК – 5 Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати відповідне методичне та інформаційно-комп'ютерне забезпечення освітнього процесу.

СК – 6 Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання у контексті логопедичного супроводу.

СК 7 Здатність дотримуватися вимог до організації навчального та корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК – 8 Готовність до забезпечення діагностико-консультативної діяльності.

СК 13 Здатність будувати гармонійні стосунки з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку і з особливими освітніми потребами, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК – 15 Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК – 16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК – 18 Здатність застосовувати сучасні ефективні логокорекційні технології у роботі з дітьми раннього віку.

СХЕМА КУРСУ							
Денна форма							
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний базис логопедії (3 с.)							
Тема 1. Науково-теоретичний базис логопедії як науки	9	2	2			5	
Тема 2. Етіологія виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих	9		2		2	5	
Тема 3. Нормо-типовий розвиток усного та писемного мовлення в процесі онтогенезу	9				4	5	
Тема 4. Анатомо-фізіологічна основа логопедичних знань	13	2	2		2	7	
Тема 5. Нейрофізіологічна, неврологічна та нейробіологічна основа логопедичних знань	13	2	4		2	5	
Тема 6. Нейропсихологічна основа логопедичних знань	12	2	2		2	6	
Тема 7. Лінгвістична основа логопедичних знань	9		2		2	5	
Тема 8. Психолінгвістична основа логопедичних знань	9		2		2	5	
Тема 9. Класифікації порушень мовлення	15	2	2		2	9	
Тема 10. Міжнародні класифікації (МКФ, МКХ 11)	12		2		2	8	
Разом за змістовим модулем 1	120	20	20		20	60	
Разом годин	120	20	20		20	60	
Заочна форма							
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний базис логопедії (3 с.)							
Тема 1. Науково-теоретичний базис логопедії як науки	9	2	2			6	

Тема 2. Етіологія виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих	7					10	
Тема 3. Нормо-типовий розвиток усного та писемного мовлення в процесі онтогенезу	8					10	
Тема 4. Анатомо-фізіологічна основа логопедичних знань	10				2	10	
Тема 5. Нейрофізіологічна, неврологічна та нейробіологічна основа логопедичних знань	10		2			12	
Тема 6. Нейропсихологічна основа логопедичних знань	10		2			12	
Тема 7. Лінгвістична основа логопедичних знань	12					10	
Тема 8. Психолінгвістична основа логопедичних знань	10					10	
Тема 9. Класифікації порушень мовлення	12	2				14	
Тема 10. Міжнародні класифікації (МКФ, МКХ 11)	10				2	14	
Разом за змістовим модулем 1	120	4	4		4	108	
Разом годин	120	4	4		4	108	

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН –2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН – 3 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН – 4 Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров’я дитини.

ПРН – 5 Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів.

ПРН – 6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН – 7 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН – 8 Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН – 10 Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН – 11 Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку.

ПРН – 12 Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу, супровід) відповідно до рівня розвитку і функціонування,

обмеження життєдіяльності дітей з особливими освітніми потребами в цілому і з порушеннями мовленнєвого розвитку зокрема.

ПРН – 14 Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вчителя, асистента вчителя зі спеціальної освіти, вчителя-логопеда.

ПРН – 15 Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

ПРН – 16 Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

ПРН – 17 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності

<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання	<p>Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.</p> <p>https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ</p>
-------------------------	---

Критерії оцінювання результатів навчання.

Залік (очна форма навчання)

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	100 балів
60	20	20	

Залік (заочна форма навчання)

Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)		

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	100 балів
20	60	20	

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю	ЛОГОПЕДІЯ ЯК НАУКА
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення предмету логопедії. 2. Назвіть мету логопедії як науки. 3. Назвіть специфічні принципи логопедії як науки. 4. Назвіть принципи аналізу мовленнєвого дефекту у дітей. 5. Назвіть загально-дидактичні принципи, які використовує логопедія як наука. 4. Охарактеризуйте принцип розвитку дитини. 5. Охарактеризуйте принцип системного підходу до аналізу порушень мовлення у дітей. 6. Охарактеризуйте принцип зв'язку мовлення з іншими психічними процесами. 7. Охарактеризуйте онтогенетичний принцип. 8. Охарактеризуйте принцип комплексності. 9. Охарактеризуйте принцип діяльнісного підходу. 10. Назвіть загально-дидактичні принципи логопедії як науки. 11. Охарактеризуйте принцип науковості. 12. Охарактеризуйте принцип систематичності і послідовності. 13. Охарактеризуйте принцип доступності. 14. Охарактеризуйте принцип наочності. 15. Охарактеризуйте принцип міцності. 16. Охарактеризуйте принцип виховного характеру навчання. 17. Охарактеризуйте принцип свідомості та активності навчання. 18. Охарактеризуйте принцип індивідуального підходу у навчанні. 19. Охарактеризуйте принцип диференційованого підходу у навчанні.

20 Дайте визначення термінам “мова”, “мовлення”, “мовленнєва діяльність”.

21. Назвіть види мовлення та основні їхні підвиди.

22. Дайте визначення терміну “діалогічне мовлення”.

23. Дайте визначення терміну “монологічне мовлення”.

24. Дайте визначення терміну “писемне мовлення”.

25. Назвіть форми мовлення.

26. Дайте визначення терміну “зовнішнє мовлення”. Яким терміном його можна замінити?

27. Дайте визначення терміну “внутрішнє мовлення”. Яким терміном його можна замінити?

28. Опишіть структуру логопедії.

29. Назвіть завдання логопедії як науки.

30. Охарактеризуйте поняття “мовленнєва норма”.

31. Які терміни вживають для позначення відхилення від мовленнєвої норми? Які з них більш коректні і можуть використовуватися при спілкуванні з батьками, а які підходять для спілкування у професійних колах логопедів, медиків, педагогів, психологів?

ЕТІОЛОГІЯ ВИНИКНЕННЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ

1. Назвіть функціональні причини виникнення порушень мовлення у дітей.

2. Охарактеризуйте соціально-психологічні причини виникнення порушень мовлення у дітей.

3. Охарактеризуйте соціальні умови виховання та годування дитини, в яких формується неправильна звичка, що веде до вад мовлення.

4. Назвіть захворювання, які ведуть до виникнення порушень мовлення.

5. Які випадки ми відносимо до перинатальної патології?

6. Які випадки ми відносимо до постнатальної патології?

7. Назвіть шкідливі фактори для внутрішньочеревного розвитку дитини.

8. Назвіть екзогенно-органічні причини виникнення вад мовлення у дітей та дорослих.

9. Охарактеризуйте спадкові причини виникнення мовленнєвих порушень.

10. Охарактеризуйте периферійні органічні причини виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих.

11. Охарактеризуйте центральні органічні причини виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих.

12. Назвіть та охарактеризуйте психо-неврологічні причини виникнення порушень мовлення.

13. Назвіть причини, які одночасно можуть розглядатися як умови, за яких порушення мовлення лише проявляється чи ускладнюється.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ

1. Назвіть периферійні відділи мовленнєвого апарату.

2. Назвіть групи м'язів, що забезпечують вдих і видих.

3. Назвіть основні особливості фізіологічного дихання.

	<ol style="list-style-type: none">4. Назвіть основні особливості мовленнєвого дихання.5. Назвіть порушення мовлення, при яких порушується дихання.6. Опишіть будову голосового (фонаційного) апарату.7. Опишіть міоеластичну теорію, що пояснює функціонування голосових зв'язок.8. Опишіть теорію Юссона, що пояснює функціонування голосових зв'язок.9. Назвіть порушення мовлення, при яких порушується голос.10. Скажіть, на які групи поділяються звуки мовлення у зв'язку з участю голосових зв'язок у їхньому утворенні?11. Назвіть пасивні органи артикуляції.12. Вкажіть, які частини артикуляційного апарату відносяться до надставної труби. Яку функцію вона виконує?13. Назвіть активні органи артикуляції.14. Яку функцію виконують пасивні та активні органи артикуляції?15. Охарактеризуйте валик Пассавана. Вкажіть на місце його знаходження.16. Яку функцію виконує валик Пассавана?17. Назвіть порушення мовлення, при яких спостерігається недостатність участі валика Пассавана в мовленні.18. Назвіть порушення мовлення, які виникають при порушенні діяльності артикуляційного апарату.19. Назвіть частини провідної ланки мовленнєвого апарату.20. Назвіть пари черепно-мозкових нервів, які забезпечують функцію мовлення.21. Назвіть утворення в області екстрапірамідної системи, які беруть участь у забезпеченні функції мовлення.22. Охарактеризуйте функціональне призначення екстрапірамідної системи.23. Опишіть функціональне призначення пірамідної системи у забезпеченні функції мовлення у людини.24. Опишіть мозочкову систему.25. Охарактеризуйте функціональне призначення мозочка у забезпеченні функції мовлення.26. Назвіть порушення мовлення, які виникають при ураженні провідної ланки мовленнєвого апарату.27. Назвіть, з яких частин складається слухова аналізаторна система.28. Дайте визначення термінам "фонетичний слух" та "фонематичний слух".29. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області периферійної звукопровідної ланки слухової аналізаторної системи?30. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області периферійної звукосприймальної ланки слухової аналізаторної системи?31. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області центральної звукопровідної ланки слухової аналізаторної системи?32. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області скроневої частки кори головного мозку?
--	--

	<p>33. Охарактеризуйте значення слуху для утворення та функціонування мовлення у людини.</p> <p>34. Скажіть, зі скількох півкуль складається мозок?</p> <p>35. Охарактеризуйте функції, які виконує домінуюча півкуля мозку.</p> <p>36. Охарактеризуйте, які функції виконує недомінуюча півкуля мозку.</p> <p>37. Назвіть частки з яких складається кора головного мозку.</p> <p>38. Охарактеризуйте функції, які виконує скронева частка кори головного мозку.</p> <p>39. Охарактеризуйте функції, які виконує лобова частка кори головного мозку.</p> <p>40. Охарактеризуйте функції, які виконує тім'яна частка кори головного мозку.</p> <p>41. Охарактеризуйте функції, які виконує потилична частка головного мозку.</p> <p>42. Назвіть порушення мовлення, які виникають при ураженні кори головного мозку.</p> <p>43. Назвіть функціональні блоки, що забезпечують у людини функцію мовлення.</p> <p>44. Вкажіть на місце знаходження першого функціонального блоку.</p> <p>45. Охарактеризуйте основні закономірності розвитку першого функціонального блоку.</p> <p>46. Охарактеризуйте функціональне призначення першого функціонального блоку.</p> <p>47. Вкажіть на місце знаходження другого функціонального блоку. Охарактеризуйте основні закономірності розвитку другого та третього функціонального блоків.</p> <p>48. Вкажіть на місце знаходження третього функціонального блоку.</p> <p>49. Охарактеризуйте функціональне призначення другого функціонального блоку.</p> <p>50. Охарактеризуйте функціональне призначення третього функціонального блоку.</p> <p>51. Опишіть клініко-педагогічну класифікацію порушень мовлення</p> <p>52. Дайте визначення терміну "дислалія".</p> <p>53. Дайте визначення терміну "ринолалія".</p> <p>54. Дайте визначення терміну "дизартрія".</p> <p>55. Дайте визначення терміну "анартрія".</p> <p>56. Дайте визначення терміну "ринофонія".</p> <p>57. Дайте визначення терміну "афонія".</p> <p>58. Дайте визначення терміну "дисфонія".</p> <p>59. Дайте визначення терміну "брадилалія".</p> <p>60. Дайте визначення терміну "тахіталія".</p> <p>61. Дайте визначення терміну "заїкання".</p> <p>62. Дайте визначення терміну "алалія".</p> <p>63. Дайте визначення терміну "афазія".</p> <p>64. Дайте визначення терміну "алексія".</p> <p>65. Дайте визначення терміну "дислексія".</p> <p>66. Дайте визначення терміну "аграфія".</p> <p>67. Дайте визначення терміну "дисграфія".</p>
--	---

	<p>68. Дайте визначення терміну “диспраксія”.</p> <p>69. Опишіть схематично сучасну психолого-педагогічну класифікацію порушень мовлення у дітей.</p> <p>70. Дайте визначення терміну “фонетичне порушення мовлення”.</p> <p>71. Назвіть, при яких порушеннях мовлення можливе фонетичне порушення.</p> <p>72. Дайте визначення терміну “фонетико-фонематичне порушення мовлення”.</p> <p>73. Назвіть, при яких порушеннях мовлення можливе фонетико-фонематичне порушення.</p> <p>74. Дайте визначення терміну “лексико-граматичне порушення мовлення”.</p> <p>75. Назвіть, при яких порушеннях мовлення можливе лексико-граматичне порушення.</p> <p>76. Дайте визначення терміну “системне порушення мовлення (первинного генезу)”.</p> <p>77. Назвіть, при яких порушеннях мовлення можливе системне порушення мовлення (первинного генезу).</p> <p>78. Скажіть, скільки рівнів “системного порушення мовлення (первинного генезу)” виділяють.</p> <p>79. Дайте визначення терміну “системне порушення мовлення (вторинного генезу)”.</p> <p>80. Назвіть, при яких порушеннях психічного розвитку спостерігається системне порушення мовлення вторинного генезу.</p> <p>81. Охарактеризуйте міжнародну класифікацію порушень мови і мовлення.</p> <p>82. Назвіть терміни в МКХ 11, які використовують для позначення порушень мови і мовлення.</p> <p>83. Охарактеризуйте МКФ. Які розділи включає цей документ?</p> <p>84. Яким чином позначаються рівні порушення за МКФ?</p>
<p>Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логопедія. Підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет. Київ: Слово, 2014. 672 с. https://www.twirpx.com/file/1734590/ 2. Гаврилова Н.С. Навчальна програма з логопедії: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2018. 200 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6638 3. Богуш А.М. Мовеннєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. 2-е видання. К.: Слово, 2010. 374 с. http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/9122 4. Вступ до спеціальності: Логопедія (Текст): навчальний посібник. І.М. Омельченко, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович. Кременчук: Християнська Зоря, 2021. 416 с. https://surl.li/lugcvh 5. Гаврилова Н., Шеремет М., Федоренко С., Тищенко В., Мілевська О., Ткач О., Пінчук Ю., Швалюк Т., Константинів О., Гаврилов О. Науково-теоретичні та прикладні підходи до формування професійних компетенцій вчителя-логопеда. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)</i>. Випуск №21, 2023. С. 129-140

<https://aqce.com.ua/download/publications/719/707.pdf/> (Фахове видання)

6. Гаврилова Н.С. Класифікації порушень мовлення. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Соціально-педагогічна. 2012. Вип. 20(1). С. 293-315 <https://surl.li/kgkoxu> (Фахове видання)

7. Купчак С. В. Анатомія та еволюція центральної нервової системи. Курс лекцій. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2019. 141 с. <https://is.gd/d2tMsf>

Допоміжна:

1. Bielova O, Konopliasta S. Description of kinesthetic and kinetic motor praxis in older preschool children with logopathology. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 2023. 27(5):386–395. <https://doi.org/10.15561/26649837.2023.0505> (Scopus, Web of Science).

2. Мілевська О.П. Поняття «дисфазія»: аналіз наукових розвідок // Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 7 листопада 2025 р. / за ред. Т.О. Докучиної, відп. секретар О.І. Дмитрієва. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. С.248-252. <https://surl.li/pjpmjk>

3. Гаврилова Н., Константинів О. Проблеми та перспективи узгодження системи логопедичних термінів, які використовуються в Україні з міжнародними стандартами Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: Вип. 26. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2025. С. 37-55 <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/347600>

4. Гаврилова Н.С. Анатомио-фізіологічні особливості периферійних органів мовлення. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) Збірник наукових праць. Вип. IV. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2014. С. 30-48. <https://surli.cc/ptbfya> (Фахове видання)

5. Лісова Л.І., Опалюк О.М., Глоба О.П. До питання про роботу логопеда в умовах інклюзивного навчального простору. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : зб. наук. праць*. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2021. Вип. 18. С. 111-125. <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/338941> Фахове видання^[P]

6. Лісова Л.І., Гринькова Н.М., Опалюк О.М. Сучасні проблеми організації роботи вчителя-логопеда в умовах інклюзивно-ресурсного центру. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць*: вип. 21 за ред. М. Шеремет, О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. С. 52-61. <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/340809> (Фахове видання)

7. Лісова Л.І., Гринькова Н.М., Опалюк О.М. Характеристика професійної компетентності вчителя-логопеда

	<p>інклюзивно-ресурсного центру. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць</i>: вип. 22 за ред. О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. С. 85-98. https://aqce.com.ua/download/publications/724/712.pdf/ (Фахове видання)</p> <p>8. Константи́нів О.В., Ткач О.М. Особливості розробки комунікативного паспорту як засобу формування комунікативної взаємодії. <i>Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський</i> : «Медобори-2006», 2023. Вип.21. С. 61-75. https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/340810</p> <p>Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Збірник наукових праць «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)» URL: http://aqce.kpnu.edu.ua/ 2. Науковий медичний журнал «Медична психологія», URL: http://www.mps.kh.ua/ 3. Міжнародний науково-практичний журнал «Психіатрія, неврологія та медична психологія», URL: https://periodicals.karazin.ua/pnmp/index 4. Журнал «Здоров'я дитини» <i>CHILD`S HEALTH</i> URL: https://childshealth-journal.com/index.php/journal 5. Бібліотека ім. В.І.Вернадського URL: http://www.nbuiv.gov.ua 6. Бібліотека К-ПНУ URL: https://library.kpnu.edu.ua/ 7. Репозитарій К-ПНУ URL: ElarK-PNU: головна сторінка 8. Preschool Education: Global Trends (Дошкільна освіта: світові тенденції). URL: https://preschool-journal.com/index.php/journal/article/view/18 9. Дошкільне виховання: Всеукр. щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. URL: https://journals.ua/prof/doshkilne_vyhovannya/35826-03-24.html
--	---